

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Valtatien 9 kehittäminen yhteysväleillä Turku- Tampere- Jyväskylä-Kuopio- Joensuu-Niirala

25.9.2013

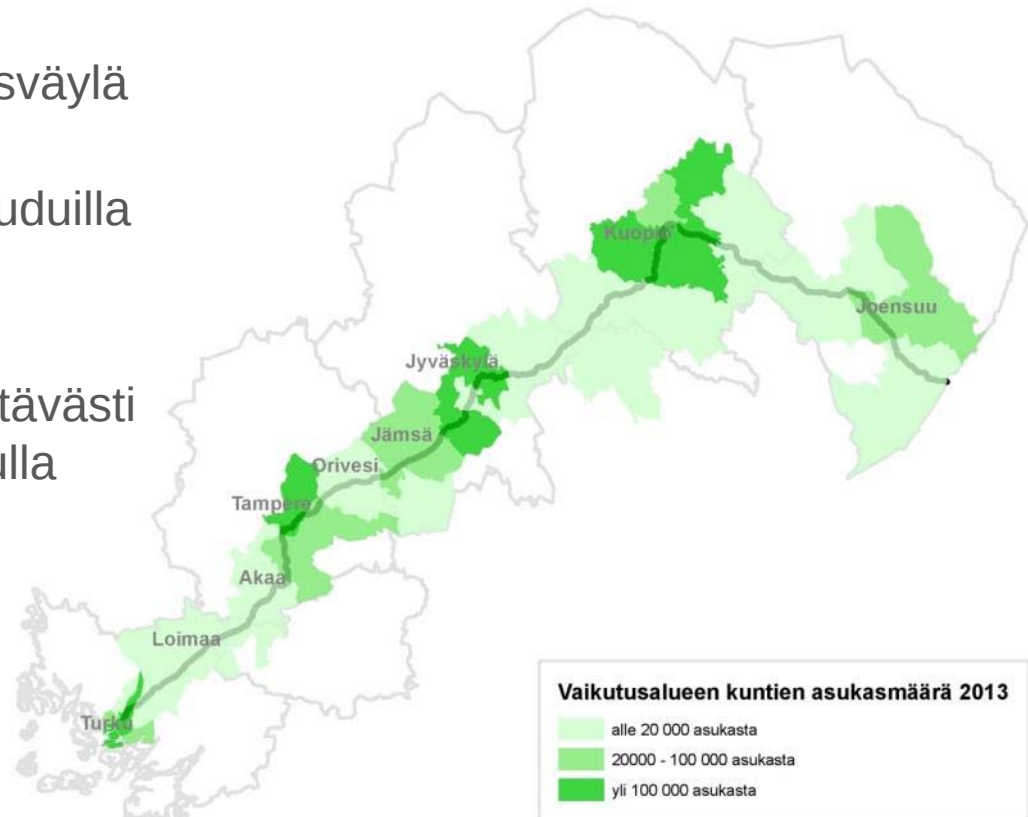
Esityksen sisältö

1. Valtatien 9 merkitys
2. Valtakunnalliset liikenneverkon kehittämislinjaukset
3. Uuden liikennepolitiikan vaikutus valtatie 9 kehittämiseen
4. Valtatie 9 kehittämistoimenpiteitä yhteysväleittäin
neliporrasperiaatteen mukaisesti

Valtatien 9 kehittämisen lähtökohtia

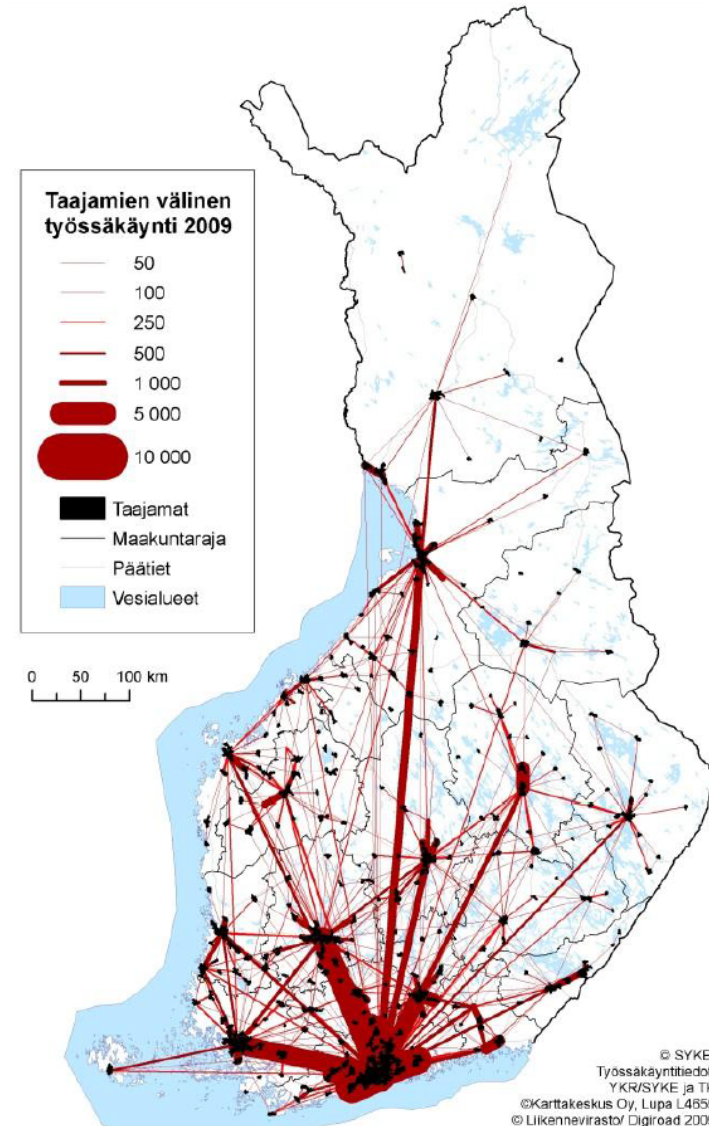
- Valtatie 9 on tärkeä poikittaisväylä
 - Liikenteen toimivuus on heikkenemässä kaupunkiseuduilla
 - Työssäkäyntialueet ovat kasvamassa
 - Liikenne on kasvanut merkittävästi kaupunkiseuduilla 2000-luvulla
- Turun leveäkaistatiellä vuorokausiliikenne (KVL) on lisääntynyt noin 2000 ajoneuvolla
 - Lievestuoreen LAM-piste kasvua 20 % (2000-2010)

Henkilöliikennevirrat

- Vt 9 yhdistää viisi vahvaa kasvukeskusta ja yliopistokaupunkia
- Tien vaikutusalueella asuu yli 1,1 miljoonaa asukasta
- Työmatkaliikenne tiellä runsasta
- Suuret kaupunkiseudut kasvavat, jolloin niiden välinen liikkuminen kasvaa

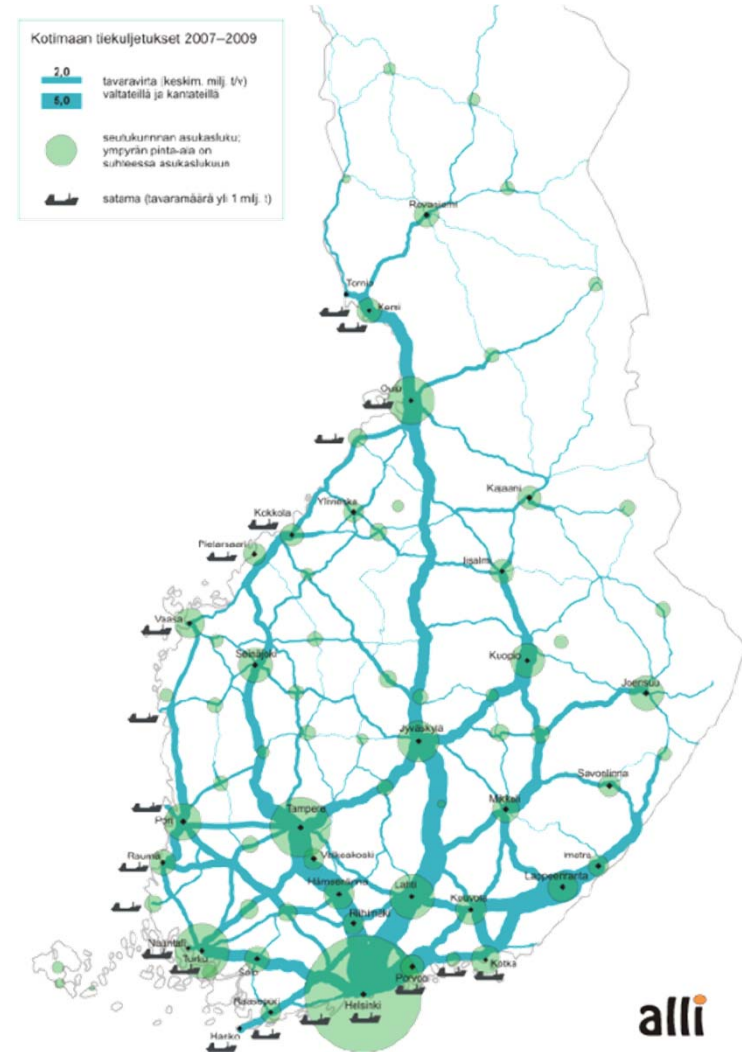

Kaupunkiseutujen välinen työssäkäynti
(Lähde: ALLI-kartasto)

Valtatien 9 tiekuljetukset

- Tiekuljetusten kannalta valtatie 9 on merkittävä poikittainen yhteys
 - Turku-Tampere tärkeä satamayhteys
 - Tampere-Jyväskylä-Kuopio tärkeä itä-länsi-yhteys
- Raskasta liikennettä liikkuu eniten kaupunkiseutujen läheisyydessä
- Raskaan liikenteen osuudet ovat suurimmillaan keskusten välillä (esim. Oriveden pohjoispuolella 10-12 %)
- 2000-luvulla erityisesti raskas liikenne on kasvanut valtatiellä 9 (esim. Turun ja Tampereen välillä +200-300 ajon/vrk)

Kotimaan tiekuljetukset
(Lähde: Aluerakenteen ja liikennejärjestelmän
kehityskuva ALLI-kartasto)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

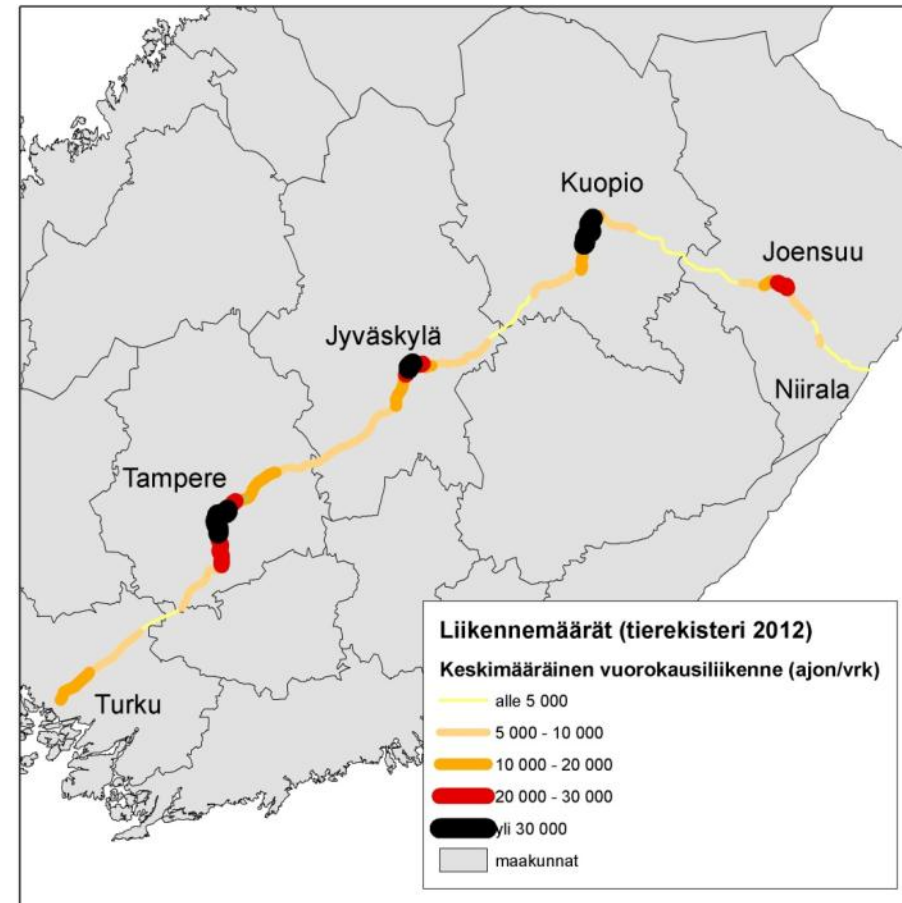
Valtatien 9 liikennemäärät

- Valtatiellä on monessa kaupungissa merkitystä paikallisessa liikkumisessa
- Valtatien 9 liikenne on pääsääntöisesti yli 5 000 ajon./vrk
- Kaupunkiseuduilla valtatiellä 9 kulkee vuorokaudessa yli 20 000 autoa
- Toimivuusongelmia moottoriteiden päättymiskohdilla ja mm. Jyväskylän keskustan kohdan liikennevaloliittymissä

Valtateiden liikenteen ennustettu kasvu 2012-2030 maakunnittain

• Varsinais-Suomi	+ 24 %
• Pirkanmaa	+ 35 %
• Keski-Suomi	+ 26 %
• Pohjois-Savo	+ 16 %
• Pohjois-Karjala	+ 15 %

(Lähde: Tulevaisuuden näkymiä 4/2007, maakuntakohtaiset kasvukertoimet)

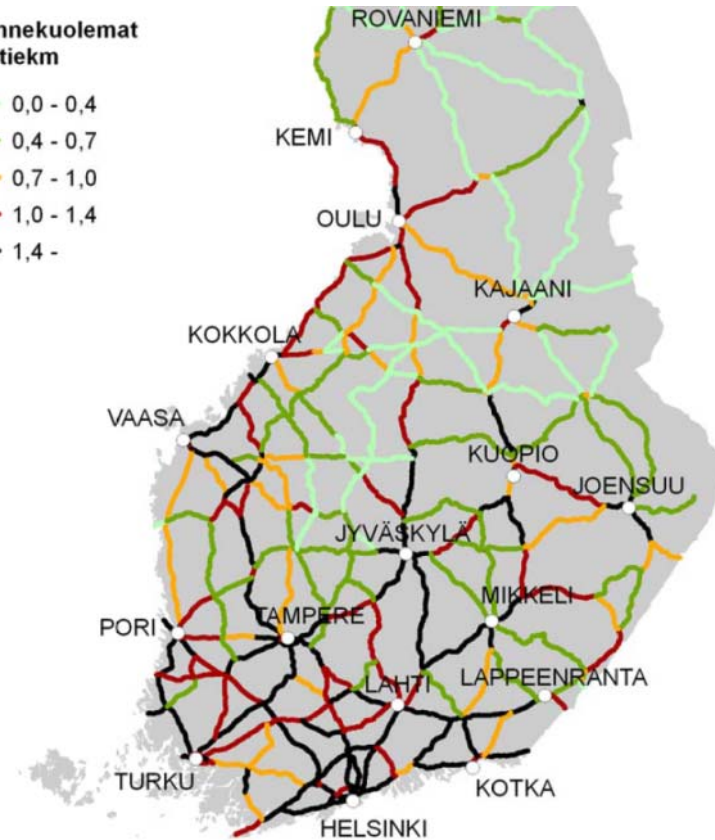

Liikenneturvallisuus

- Valtatiellä 9 suuri onnettomuustiheys ja onnettomuusaste monin paikoin valtateiden keskiarvoa (6,2) korkeampi
- Vaarallisimmat kohdat Loimaan ja Pöytyän tienoilla, Tampereen ja Oriveden välillä sekä kaupunkikeskusten reunamilla
- Onnettomuudet pääosin kohtaamis-, liittymä- ja eläinonnettomuuksia
- Runsaasti vaarallisia nelihaaraliittymiä ja maanteiden T-liittymiä ilman väistötilaa

Liikennekuolemat
/ 100 tiekm

Onnettomuustiheys päätieverkolla.

(Lähde: Liikenneviraston julkaisu, Liikenneonnettomuudet maanteillä vuonna 2011)

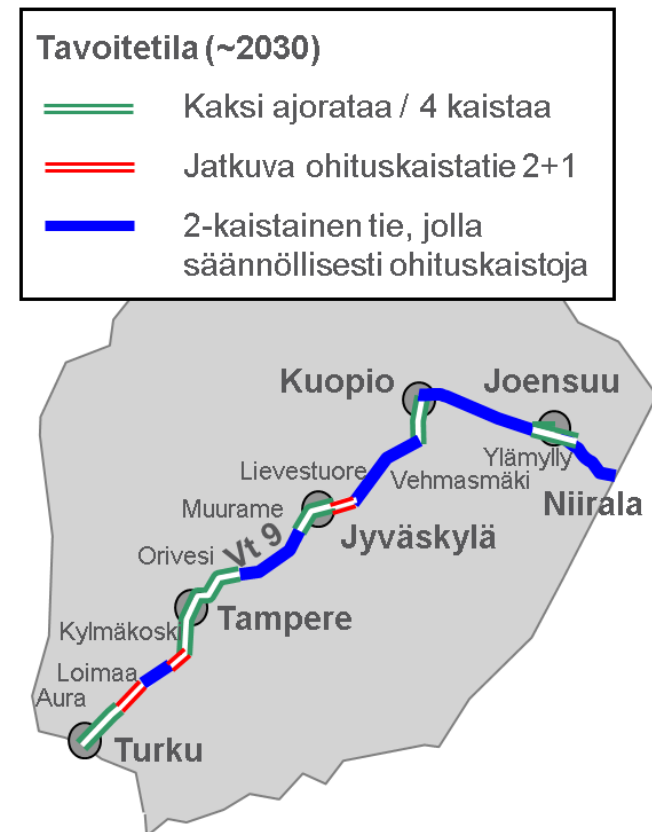

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Valtakunnallinen pääteiden kehittämissuunnitelma:

Pääteiden kehittämisen tavoitteet ja toimintalinjat (2007)

- Tausta-aineisto liikennepoliittiseen selontekoon ja sen investointiohjelmaan
- Pohjana tarkemmalle tienpidon suunnittelulle ja ohjelmoinnille sekä maankäytön suunnittelun ohjaukseen

Lähde: Pääteiden kehittämisen tavoitteet ja toimintalinjat (2007)

Eduskunnan liikennepoliittisen selonteon linjauksia liikenneverkon kehittämiseksi (2012)

- Palveleva liikennejärjestelmä
- Rahoitus palvelutason pohjana
- Liikennejärjestelmä kestävän kasvun mahdollistajana
- Arjen toimivuudella edellytyksiä hyvinvoinnille
- Viisas ja vastuullinen liikenne
- Tehokkaat toimintatavat varmistavat lopputuloksen
- 2010-luvun liikennepolitiikan erityiskysymyksiä
 - Suuret ja kasvavat kaupunkiseudut
 - Lentoliikenne ja lentoasemaverkosto
 - Venäjän liikenteen kasvunäkymät ja infrastruktuuri
 - Euroopan laajuiset liikenneverkot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Liikenneverkkoa kehitetään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti

PÄÄVÄYLIEN PARANTAMINEN

1. E18 Hamina-Vaalimaa
2. E18 Vaalimaan rekkaliikenteen odotusalue
3. Vt 3 Tampere-Vaasa (Laihian kohta)
4. Vt 5 Mikkelin kohta
5. Vt 6 Taavetti-Lappeenranta
6. Vt 8 Turku-Pori
7. Pääratojen routa- ja pehmeikköalueiden korjaukset *
8. Riihimäen kolmioraide
9. Ylivieska-Iisalmi-Kontiomäki ratayhteyden parantaminen (sähköistys)
10. Rauman meriväylä

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

11. Mt 101 Kehä I:n parantaminen
12. Helsinki-Riihimäki -rataosan kapasiteetin lisääminen
13. E18 Kehä III:n kehittäminen

MUUN PÄÄTIESTÖN JA RATAVERKON PARANTAMINEN

14. Raakapuuterminaalit *
15. Vt 22 Oulu-Kajaani

KAUPUNKISEUTUJEN HANKKEET

16. Vt 4 Rovaniemen kohta
17. MAL-hankekokonaisuudet (Helsinki, Turku, Tampere, Oulu)

LIIKENTEENOHJAUKSEN INVESTOINNIT

18. Tie-, meri- ja rautaliikenteen ohjausjärjestelmien uusiminen **
19. Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen

MUUT KOHTEET

20. Kaivosyhteyksien kehittäminen ja elinkeinopoliittisesti tärkeät hankkeet, päätetään erikseen
21. Luumäki-Imatra kaksoisraide ja yhteyden parantaminen Imatralta Venäjän rajalle, suunnittelu

* useita kohteita eri puolella Suomea

** valtakunnalliset järjestelmät

- Vähäpäästöisyys, liikenneturvallisuus ja elinkeinoelämän keskeiset yhteydet hankkeiden valintaperusteina
- Liikenneverkkojen kehittämisen lähtökohtana talousarviorahoitus, elinkaarimallia käytetään tapauskohtaisesti
- Yhteysvälihankkeiden suunnitelmat arvioidaan ja mitoitetaan uudelleen
- Periaatepäätös tärkeimmistä seuraavan hallituskauden hankkeista
 - Pisara-rata
 - Helsinki-Riihimäki-rata (2. vaihe)
 - Luumäki-Imatra-kaksoisraide

Lähde: Liikennepoliittinen
selonteko

Muita LPOS linjauksia

- Tavoitteellisen aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan valmistelu (ALLI-hanke)
- Liikenneverkkojen luokittelun uudistaminen sekä vastuiden selkiyttäminen
- Palvelutason määrittelyyn perustuvan liikennepolitiikan välineiden ja toimintamallien kehittäminen
- Elinkeinoelämän kuljetusten tukeminen

Uusi liikennepolitiikka – vaikutus vt 9:n kehittämiseen?

- LPOS:in linjausten kytkentä yhteysvälin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin
 - Tavoitetilan aikajänne kasvaa
 - Käyttäjätarpeet vaikuttavat tavoitepalvelutasoon
 - Vaiheittain toteuttamisen mahdollisuudet kustannustahokkaan ratkaisun löytämiseksi
 - Olemassa olevien suunnitelmien uudelleenarviointi
- Käynnissä olevia tai päättyneitä hankkeita
 - Turku-Tampere yhteysväliselvitys ja siihen liittyvät erillisselvitykset
 - Valtatie 9 Jämsä-Jyväskylä kehittämisselvitys
- Tulossa
 - Tampere-Orivesi yhteysvälin uudelleenarviointi
 - Jyväskylä-Kuopio kehittämisselvitys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Uusi liikennepolitiikka – vaikutus vt 9:n kehittämiseen?

- Uusi liikennepolitiikka mukana käytännön suunnittelussa ja näkyy aktiivisena yhteistyönä kuntien kanssa
- Turku-Tampere välillä huomioitu maankäyttö, asuminen, liikenne, palvelut ja elinkeinot (MALPE-ajattelu)
- Prosessin kehittäminen keskeinen tavoite

Tuottavuuspyramidi (Neliporrasperiaate)

- Turku-Tampere perinteisten väyläinvestointien lisäksi 1. ja 2. portaalta
- Ensimmäisten portaiden toimenpiteet samankaltaisia koko yhteysvälillä

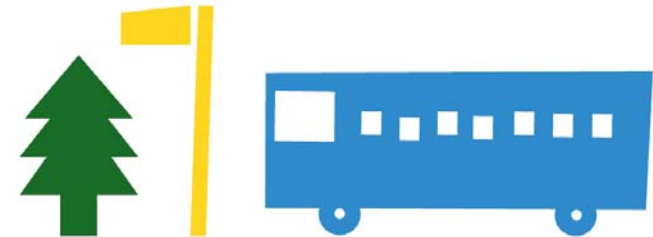
Liikenteen kysyntään ja kulkutavan valintaan vaikuttaminen (1.porras)

- Strategiset maankäytön suunnitelmat, lieve- ja hajakentämisen rajoittaminen
- Liikenteen ja maankäytön yhteensovittaminen maankäytön suunnittelussa (mm. kävelyn ja pyöräilyn tavoiteverkot, liikkumisvyöhykkeet, tavoiteasettelu)
- Vaihtoehtoiset joukkoliikennepalvelut ja kuntien rajat ylittävä yhteistyö kuljetusten järjestelyssä
- Maankäytön tiivistäminen joukkoliikenteen solmukohdissa
- Joukkoliikenteen lippujärjestelmien kehittäminen
- Taajamajaksot ja niihin sitoutuminen kuntien maankäyttöä kehitettäessä

Kestävien kulkutapojen edistäminen

- Toimenpiteitä kaikilta portailta
- Joukkoliikenteen kehittäminen
 - Pysäkkien parantaminen tärkeimmissä solmukohtissa
 - Joukkoliikenteen aikataulujen ja aikataulutiedon jakamisen kehittäminen
- Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen
 - Valtatien poikittaiset yhteydet taajamissa
 - Työ- ja asukastihentymien välisten yhteyksien täydentäminen
 - Valtatien suuntaiset yhteydet

Pienet parannustoimenpiteet (3.porras)

- Pienet parannustoimenpiteet pitävät koko yhteysvälillä sisällään pieniä, erityisesti liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä
 - Liittymäparannukset (porrastukset, väistöilat, näkemäparannukset)
 - Rinnakkaisteiden kehittäminen
 - Yksityistieliittyminen poistaminen
 - Maatalousliittyminen poistaminen mm. tilusjärjestelyillä
 - Päällysteen uusiminen

Tampereella lisäksi mahdollisesti 1+1 keskikaidekokeilu välillä Alasjärvi – Aitovuori. Käynnissä on parhaillaan leveä keskialuumerkintäkokeilu.

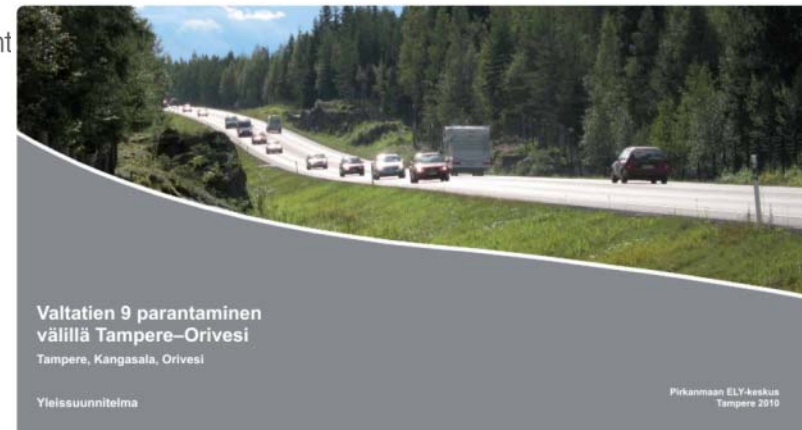
Yhteysvälin Turku-Tampere uusinvestoinnit

- 2-rampiset perusverkon eritasoliittymät tärkeimpiin taajamakohtiin
- 5 kpl ohituskaistaosuuksia rinnakkaistiejärjestelyineen
- Lieto-Aura välin leveäkaistatien kehittämisen vaihtoehdot
 - Ohituskaistatie 2+1 tai 2+2/1+1 (*tiesuunnitelma 2+2/1+1-tiestä v. 2007*)
 - Eritasoliittymän varustettu 2+2-tie → Liikenteen sujuvuuden kannalta tehokkain
- Auran kohdan parantaminen vaiheittain (*alustava yleissuunnitelma v. 2013*)
 - Vaihe 1: liittymien porrastuksia
 - Vaihe 2: kantatien 41 kääntäminen ja liikennevaloliittymä
 - Vaihe 3: eritasoliittymä ja 2+2-tie, vanhan kt41:n liittymän poisto
 - Maankäyttöä ei voida kehittää valtatie pohjoispuolella ennen eritasoliittymän toteuttamista

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Yhteysvälin Tampere-Jämsä uusinvestoinnit

- Toteutusjärjestystä selvitetään syksyllä 2013 käynnistyvän yhteysvälin uudelleenarvioinnin yhteydessä
- Valtatien 9 parantaminen välillä Tampere-Orivesi (Yleissuunnitelma v. 2010)
 - Moottoritie välille Alasjärvi-Suinula (8 km), 2+2 keskikaidetie välille Suinula-Orivesi (26 km), liittymät vain eritasoliittymien kautta
 - Vaihe 1:
 - Oriveden kohdan järjestelyt (Rakennussuunnitelma)
 - 2+2 ohituskaistat Yliskylä-Oritupa ja Suinula-Säynäjärvi ja Suinulan etl, (Tiesuunnitelmat valmistumassa)
 - Vaihe 2:
 - Yleissuunnitelman toteutumattomat toimenpiteet
 - Moottoritie Alasjärvi-Suinula (toteutumiseen vaikuttaa voimakkaasti maankäyttö)

Yhteysvälin Jämsä-Jyväskylän uusinvestoinnit

- Kehittämisselvitys laadittu v. 2013
- Tavoitetilanteen mukaisen ratkaisun aikajänne on v. 2045 mennessä
- Vaikuttavuuden arvioinnin avulla löydetty tavoitteita ja käyttäjätarpeita vastaavat tehokkaimmat vaiheittaiset toimenpiteet
- Vaihe 1
 - Yksityistie- ja rinnakkaistiejärjestelyillä valtatielle moderni ilme.
 - Ohituskaistat nykyisellään. Moottoritien rakentaminen Muurame-Jyväskylä.
- Vaihe 2
 - Ohituskaistajärjestelyillä valtatie sujuvaksi ja turvalliseksi. Muuramen kohdalle 2+2-kaistainen tie. Muutamiin tasoliittymiin jää lyhyehköjä 80 km/h nopeusrajoituksia.
- Vaihe 3
 - Turvallinen korkealuokkainen jatkuvalla keskikaiteella varustettu valtatie ohituskaistoiheen ja eritasoliittymineen.

Jyväskylä-Kuopio uusinvestoinnit

- Valtatien 4 parantaminen Vaajakosken kohdalla, Vaajakoski-Kanavuori yleissuunnitelma käynnissä (liittyy 4-tien kokonaisuuteen)
 - Vaajakosken keskustan ohittava moottoritie Varassaaren kautta
- Muita (ei valmiita suunnitelmia)
 - Keskikaiteellinen ohituskaistatie, jatkuva ohituskaistoitus välille Kanavuori – Lievestuore
 - Lievestuore, Metsolahti, Kelkkämäki, Nälkämäki, Kärkkäälä eritasoliittymät
 - Yksittäisiä ohituskaistoja (ehdolla Suonenjoki, Lyytinmäki ja Tuikkanen)
 - Tavoitetilan mukaisen jatkuvan ohituskaistatien täydentäminen ja niihin liittyvät liittymäjärjestelyt (Suonenjoki, Jauhojärvi, Kivimäki)

Kuopio-Joensuu uusinvestoinnit

- Keskikaiteet ohituskaistoille välillä Jännevirta-Vartiala.
- Jännevirralle uusi silta + 3 km uutta tietä
- Vartiala - Riistavesi uusi linjaus, jossa keskikaide ohituskaistojen kohdalla. (Tiesuunnitelma)
- Tuusniemen uusi tielinjaus, keskikaiteellisena ohituskaistatienä
- Outokummun uusi tielinjaus
- Ohituskaistapareja (mm. Kuusjärven ohituskaistat)
- 2+2-kaistaiseksi välille Ylämylly-Lautasuo

Yhteysvälin Joensuu-Niirala uusinvestoinnit

- Joensuu – Reijola, toinen ajorata ja eritasoliittymä (käynnissä)
- Reijola - Onkamo, eritasoliittymä, ohituskaistat, keskikaiteet ja yksityistiejärjestelyt
- Onkamo- Niirala, tien leventäminen ja uutta linjausta
- Niiralan raja-asema, lisäkaistat ja liikenteenohjaus (rakentaminen 2014)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Miten eteenpäin?

- ALLI – työn tulokset
- Käynnistyvät uudelleenarvioinnit
- Seuraava liikennepoliittinen selonteko 201X
 - 1. hankekori
 - 2. hankekori

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

ELY-keskusten yhteyshenkilöt

Varsinais-Suomen ELY

Vesa Virtanen

Pirkanmaan ELY

Harri Vitikka

Keski-Suomen ELY

Pasi Pirtala

Pohjois-Savon ELY

Martti Piironen

